

ARİF NİHAT ASYA
RÛBAİYYAT-I ÂRİF: III (1964)
NİSAN (KISMÎ ALINTI)

NİSAN TASI

Sen “dol” demesen kalırdı boş can kadehi;
imrendi gören bu elvan elvan kadehi...
Yanmışlar için seninki, ey Hünkâr'ım,
Nisan Tası'dır, benimki Nisan kadehi.

CAM

Bir mu'cizedir nur, ki kıymet biçemem;
Eşkâli de, elvanı da onsuz, seçemem...
Lâkin, hasedim, çöreklenir göğsümde :
Camdan o, geçer gider; niçin ben, geçemem

LEYLA -I-

Hâlâ, o büyük seferlerin gökte izi...
Erler aşarak bin dağı, bin bir denizi,
Varmışken asıl güzelliğin kaynağına,
Leylâ, akkor - boş yere - yollarda bizi!

AYNALI ÇEŞME

-İŞ-

Birgün, suyun ufkunda dumanlar görürüz;
Birgün, kıyıda engine taş yüzdürürüz...
Yelken, yakamoz,, kandil, ırıp, ağ... derken
Bahtın bize gösterdiği yoldan yürürüz.

DÖŞEK

Biz, dünkü oyuncak geminin tayfaları,
Tiryakisi olduk denizin, sonraları...
Birgün, sereriz döşek deniz kızlarına;
Birgün, güderiz diyar diyar dalgaları.

YAKAMAZ

Pendik kıyısında sırçalar, camlar ışık...
Enginde de, şimdi yer yer, akşamlar ışık
Sandaldayız., altın yakamozlarla sudan
Çıktıkça kürek, şıpır şıpır, damlar ışık.

KIVILCIMLAR

Dal, “kendine yandı; asma, salkımlarına..
Öfkeyle, deniz, atıldı rıhtımlarına...
Sahilde sinip, bir kayadan bir tokadın,
Baktık, göğşe fışkıran kıvılcımlarına!

SAĞNAK

Dağ yolcusunun duası, artık, boşadır;
Sağnak, bora yardan yara, taştan taşadır..
Görsen tanımazsın bu sükûn ülkesini :
Kök nar, meşe, çam saç saçadır, baş başadır

YELPAZE

Âlemde en âsûde günün dün geçti;
Kalb ağrılarının silindi, hüznün geçti..
Dünyaya, duyurmadan gelip gittiğini,

Yelpaze hafifliğıyle bir gün geçti.

EMİR

Emrin götürülmeden henüz imzaya,
Hasretlilerin hızıyla koş, Leylâ'ya...
Doğmak, ne demek, bir anadan? çek atını..
Dört nal sürerek, atlayiver dünyâya.!

DÖNÜŞ

Beslendin ışıklarla., yuvan, aydı senin!
Ey kuş, gagan ok, kanadların yaydı senin !
Dünyâyı yadırgasan da dönmezdin aya
Dünyâda eğer bir eşin olsaydı senin!

CENNET

İmrendi melekler bile hürriyyetime;
Dağlar, ovalar yol oldu zürriyyetime...
Dünyâyı beğendim de kalıp yerleştim;
Ben, yoksa, dönerdim istesem Cennet'ime!

B E R D A N

— Murat Asya'ya —

Yüzler çekilir, yavaş yavaş, meydandan;
Bir ninni gelir, mırıl mırıl,
Berdan'dan... Tarsus'ta, bu hulya ve bu rü'ya gecesi,
Gök'ten yere yıldız dökülür her yandan!

KIŞ

Birgün, yine, toprakta sıcak harelenir..
Dal, kendi kanatlarıyla yelpazelenir...
Şeftali tebessüm kesilir hazzından..
Kor hâli gelir elmaya; nar tanelenir!

SADETTİN KAYNAK

Akşamları rü'ya dolu sesler, yendi;
Varlıkları, hep besteni söyler kendi..
Sâkîsi, güzellerdi bu ses sofrasının;
Sundukları içkiler, fakat, sendendi.

İŞSİZ

Git, git., sonu yoktur bu yolun, ey yolcu..
Dağlar, ovalar; sağın, solun, ey yolcu...
Eller yuva. 'kurdu., sen niçin boş durdun;
Yok muydu senin elin, kolun, ey yolcu?

YAPILAR

Üstümde binalar çıkıyor Şeddadî;
Katlar, "Yetişir!" dedikçe ben, yükseldi..
Sırtımdan atıp hepsini döndüm sana, ey
Koynunda göz açtığım ilâhî vâdî!

MARTI

Bildim : tepelerle kubbeler kardeşmiş;
Köprü'le Haliç, ayrı değilmiş, eşmiş...
Gördüm, ki bugün, martı da İstanbul'da
Kumruyla güvercin gibi ehîleşmiş.

YAHYA KEMAL

Âşıkların, andık seni sohbet sohbet..
Andık seni, yandık sana gurbet gurbet.
Ardında teselli, yine, şi'rindi Kemâl..
Şi'rini ki şurup şuruptu, şerbet şerbet.

TEZADLAR

Ömrümde tezâd, alay alay, Allaah'ım!
Fâniliği zannetme kolay, Allaah'ım!
Saymakla tükenmez suçu.. Arif bulunun
Tefritini ifratına say, Allaah'ım!

MEDÎHA DEMİRKIRAN

Târihimi açtın bana destan destan;
Canlandı sesinde eski ruh, eski vatan...
Karşında benim, söylediğin Gencosman,
Karşımda sen, ey Demirkıran, Bağdat'san

SARGILAR

Hep hâtıralar, hâtıralar, hâtıralar...
Günler, geceler misâli aklar, karalar!
Bir mutlusu, sargılar sararken yarama
Bir içlisi, hâlâ, beni içten yaralar!

TAHT

Yirminde misin, söyle, on altında mısın?
Akşam, yine sultan gibi, tahtında mısın?
Ey sevgili, yattın mı cenûb uykusuna :
Yıldızların üstünde mi, altında mısın?

HUĞ

Kızlar neye saklandı; bu nazlar, bana mı?
Dünyâdaki, halden anlamazlar, bana mı?
Dostlar, bu harem harem salonlar, size de,
Huğ yapmak için Ağba'da sazlar, bana mı?

AV

Yok faydası, baksak öne, baksak arda;
Bir kısıtılan av gibi kaldık darda...
Artık, peşimizde koşmasın dün., yetişir; .
Artık, pusu kurmasın yarın, yollarda!

MES'UT CEMİL

Parmakları perdelerdi, çalgıydı eli..
Ömrünce bu yurdun yayı, mızrapla teli
En şuh fasıllarda dahî sızlayacak
— Ey yolcu - hatırladıkça Mes'ut Cemil'i!

YASTIK

Bir şilte hazırlamış tüyünden kuşlar;
Son uykun için zamanı durdurmuşlar;
“Rü'yâlara dalsın!” diyerek, yastığını,
Kardeş periler, bulutla doldurmuşlar!

ACIMAK

Tanrım, ne çıkardı, gelmesem âleme ben;
Lâyık torun olmadım dedem Âdem'e ben...

Çoktan hazırım gitmeye., lâkin acırım
Bir kuytuda Öksüz kalacak anneme benî

SARHOŞ

İçtikçe hafifler gibi bir hoş gezeriz..
Harman, dövülür, bağ bozulur; boş gezeriz...
Ey sevgili, birgün şarabın rengiyle,
Birgün kadehin sesiyle sarhoş gezeriz!

ZEMZEM

Hâlâ içecek bol, yiyecekler taze..
Lâkin can, ayaktan çekilip çıktı dize...
Son Lûtfuna lâıksak eğer dünyânın
Zemzem getir, ey yâr, bu ellerle bize!

KARANLIK

Yerlerde yürür sisle bulut., akşam olur;
Gök, gitgide alçalan, basık bir dam olur..
El, varmaz ateş yakmaya... insan, gecenin
Korkunç karanlığıyla sırsıklam olur.

OLMAK

Biz **yavrularız.**, bakarlar, endam oluruz!
Biz, Fâtîha'yız, okurlar, **ikram** oluruz!
Bizler, dişiyiz., **râm** ederiz, ram oluruz!
Biz mermerler, dilersek, ehram oluruz!

NOKTA

Ardında ne varmış yenimin, yelkenimin?
Her sırrını söyletme ilâhî tenimin
Hilkat, bitirip nokta komuş san'atına..
Mânâsı budur tenimde, ey gün, benim!

PAY

Leylâ'sı olurdun, istesen, Kays'ın sen;
Gökten, bize lâıık görülen paysın sen!
Nerden geliyor bu, yıldız olmak hevesi?
Ey tatlı çocuk, beyaz çocuk, aysın sen!

TAŞMAK

Hilkat, taşarak, köpük köpük, seddinden
Olgunluğunun, haber verir, meddinden..
Tat tat, eriyip susuzluğun ağzında,
Birgün, bu köpükler de geçer kendinden!

K A L B

Günden güne, bilmedik neden solduğunu..
Saklardı güzel gözlerinin dolduğunu...
Birgün eğilip kalbine, ondan gizli,
Kalbindekinin, anladık aşk olduğunu.

BÜYÜ

Onlar, çözemezler bu adanmış düğümü;
Kaçtım sana,, arkamda bıraktım köyümü...
Teller koparıp duvaklar attım, geldim..
Sen çöz, sıcak ellerinle sen çöz büyümü!

SOYUNMAK

Başlarsa eğer kendini bir soymaya o
Benzer bulutundan soyunan bir aya o...
Her cepheden, ayrı seyreder ayna, onu;
Her uzvunu ayrı baktırır aynaya o!

Y A N M A K

Bir hoş koku, gözlerimde sisler bırakır;
Ruhumda kesik sesler, akisler bırakır;
Yandıkça damar damar bu kıvrak gövde,
Kıvrandığı yerlerde kavisler bırakır.

AYAKLAR

Saçlar, su olup omuzlarından dökülür;
Yanmış gibi kıvrılır vücudun., bükülür...
Mermerlere, küt küt, her ayak vurmanda,
Ey sevgili, bir yürek, yerinden sökülür!

GERÇEKLER

“Ben belki ateşliyim, diyor, belki deli..
Gerçekleri dünyâda neden gizlemeli :
Bir suçsa hayâtım ve kesilmekse cezam
Olsun kesecek boynumu, bir erkek eli!

NİÇİN

Canlar buluşur., tamamlanır eksiğimiz;
Bir başka hayât olur beraberliğimiz..
Ancak, o zaman anlaşılır, ey sevgi,
Ey sevgili, dünyâya niçin geldiğimiz!

PERVANELER

Kızlar, hava oynak, yuvalar şakraksa;
Mızrâb kıvılcım gibi, yay kıvraksa
Sabretmek için zorlamayın kendinizi..
Pervane hafifliğiyle, kalkın raksa!

NİNNİ

Yer, gök duman artık., ne açık var, ne koyu;
Kayboldu zamanın da, mekânın da boyu...
“Yoksul” demedin; “kurak, çelimsiz” demedin;
Koynunda uyuttun beni., koynumda uyu!

LAMBALAR

Bir kuytuda saklı şaheserler bilirim!
Akşamla, definem beni bekler, bilirim!
Sönsün -ne çıkar- yerin, göğün lâmbaları
Dünyânı, çocuk, ben senin, ezber bilirim!

ZELLE

Heyhat, gönül, sanma üveyler öz olur!
Sevsek söz olur burda, sevişsek söz olur...
Tenhâda buluşsak da bir olsak iki can
Gök, zellemiz üstünde, serapa, göz olur!

SEVMEK

Bir bardağa dolmaz, gülüm, aşk içki değil

“Rü'ya” mı, dedin? Belki odur. belki değil
Sevmek ve sevilme ne ilâhî ihsan!
Lâkin tenimiz, ruhumuzun dengi değil

KÜÇÜK

Fanî dünyâda, başka yoktur kimsem!
istersen eğer, sen dalım ol, sen öksüm!
Al, koçyiğitim, küçüksem aşkınla büyüt;
Aşkınla güzelleştir, eğer çirkinsem!

AĞIRLIK

Ömrüm, ne güzel bitti karanlık masalın;
Kuşlar, kelebekler, arılar, hoşça kalın!
Onsuz, bana dağlar gibi bir yüktü hayât;
Yelpazesi, üstümde ağırlıktı daim.

GÖRMEK

Yollar, tepecikler, sıra dağlar; inanın :
Altıntopu, bir haremdedir nîsânın!
Heyhat, ki biz görmeyiz, en şâhâne
Mehtabım aynalar, görür dünyânın!

EVLİLİK

Sensiz günüm, olmaktadır aydan yorucu;
Yoldur, ki görünmez bu ucundan o ucu
“Kâfi iki günde bir buluşmak..” dersin...
Evlenme değil bizimki, Dâvûd orucu!

GÖKLER

Günlük ve buhur yüklü bu rüzgâr, senden
En tatlı ve en gizli ıtırlar, senden!
Sen huri değil, melek değilsin., lâkin,
Kat kat açılan göklere yol var, senden!

MEZAR

Leylâ, bırakıp gitti çeyiz sandığını!
Duyduğuna inanmazdı bu toprak yığını
Bir söyleyecek, anlatacak çıksaydı,
Dündenberi, koynunda kimin yattığını!

IŞIK

Dallar da, kanatlar da kırık, sen yoksan;
Hilkat boş emek, ömre yazık sen yoksan!
Kalmaz kokunun, tadın, sesin mânâsı.,
Bilmem, kimi gösterir ışık, sen yoksan?

SANDAL

Elbisemi biçmiş biçen eller, yensiz;
Bekler beni surda sandalım, yelkensiz...
Sen gelmeye kalkışma peşimden., dünyâ
Bensiz olur, ey gül, fakat, olmaz sensiz!

GÜZEL

Tek çizgimi dünyâya bedel gösterdin!
Benden daha üstünleri el gösterdin!
Tanrı'm, sana bin şükür, ki Leylâ kulunu

Mecnûn'a kusursuz ve güzel gösterdin!

MECNÛN

“Mecnûn, benim., şimdi bu şöhret hakkım!
Bir âşıkım işte., var mı senden farkım?”
Mecnûn bakıp derin derin, gözlerime,
“Ey Yolcu, der, âşık değilim ben, aşkım!”

DÜNYA

Karşımdasm, ey ümîd, rü'yâda değil!
Gönlün - bilirim - bendedir, eşyada değil!
Aşkın, çağırır aşkımı dünyâ evine :
Ey sevgili, dünyâ evi, dünyâda değil!

KAPI

Bin yıl yaşadım, cüda cüdâ.. aç kapıyı!
Kubbende sesim, nida nida., aç kapıyı!
Yırtıp geleceklerin de takvimlerini
Geldim sana ben, fedâ fedâ.. aç kapıyı!

YILAN

Dünyâda yılan ıslığıdır ıslığımız;....
Aylarca, **derinlerinde saklandığımız,**
insan diye beslemişti karnında bizi;
Doğduk., anamızda kaldı insanlığımız

TÜRBE

Her yâdına bir Fatiha eklerken halk,
Bir lâhza için, gazapla isyan ile kalk!
Sor dилcilerinden, ey şehidim, ki neden
Türben “mozole”ymiş, neye lahdin “katafalk”?

YALAN

“Gel., gitme, dedim: kesti, bugün, yolları kar..”
Öfkeyle dedin : “gitmeliyim, karsa ne var?
Hem, söylediğin yalan, senin!” “öyle mi, ben
Yanlış da, yalan da söylesem doğru çıkar!”

ŞARK

Himmetler, Ölür bizde revaçsızlıktan;
Şark, ağlaşır açlıktan, ilâçsızlıktan..
Kânunu giyerken insan, elbise diye
Dağlar, tepeler, üşür ağaçsızlıktan!

TAŞ

Heyhat, onun ellerinde taşlar, şimdi;
Şerden korusun kendini başlar, şimdi!
Biz şeytanı taşlarken iş altüst oldu..
Ey gökyüzü, şeytan bizi taşlar, şimdi!

BOŞLUKLAR

Günler dışı, dünyâ dışı bir yerdeydim;
Boşlukta kanatlanmaya amadeydim...
Mes'ûd fezalarında nûr ülkesinin
Şeklimden, ağırlığımdan azadeydim!

DÖNMEK

Günler dışı, dünyâ dışı bir yerdeydin..
Şeklinden, ağırlığından azadeydin....
Heyhat, iki günde özledin dünyânı;
“Dönsün!” deseler dönmeye amadeydin!

DÜNYÂ

Artık, ne demir perde, ne hür dünyâdır;
Çektikleri, çok söz götürür dünyâdır..
Ey hemşeri, istersen eğer doğrusunu,
Dünyâmız, şimdiden, öbür dünyâdır.

ÖLÇÜ

Düşsek yola biz, az gideriz, uz gideriz..
Dağ, taş; ova, çöl; iniş, yokuş, düz gideriz...
Kurtulmadık eski ölçülerden., gitsek
Gitsek, iki iğne, bir çuvaldız gideriz.

ÂDEM

Her değdiğiğin, bahtı kapanmakta bugün;
Havva, “nasıl ettim?” diye yanmakta bugün...
Pişman, yüce hilkat, seni halkettiğine..
Âdem, baban olmaktan utanmakta bugün!

TOKAT — II —

Çarparsam eğer beynine fetvanı senin
Yamyassı eder bu sille, simanı senin!
Dünyâna sığınmış, sövüyorsun geçene..
Birgün, tıkarım ağzına dünyânı senin!

SOY

Üstün yaratılmış gibi her fâniden,
Nefretle döner yüzleri, bir “âdi” den..
“Bizler, ulu soydanız, asiliz!” derler;
Başlar, bilirim, soyları “lâedrî” den

SAKAL

Hoşlanmıyor, artık, gerilikten, kabadan :
Aydın delikanlım, dedelerden, babadan
Gördüğüne “yobazlık” diye fetva vererek,
Siması için sakal getirtir Küba'dan!

SON

Göz nuru Muhammed'le nübüvvet bitti!
Ardınca Alî göçtü... fütüvvet, bitti!
Bulmuştu kerem de, bir zaman, Hâtem'ini...
Hâtem, çekilip gitti., mürüvvet, bitti!

İKBÂL

Ey yolcu, bu yolda gün geçer, hafta geçer..
Yollar... kimi, okşar; kimi, çarpıp da geçer...
İkbâline yâr olursa dünyâ şayet
Gölgen öpülür, öksürüğün zapta geçer.

HÜRRİYET— II —

Âvâre geçen ömrü ömür zannederiz;
Yolcum, suyu keyfince yürür zannederiz..
Gıptayla bakıp, zaman zaman, gökyüzüne

Rüzgârları hür, kuşları hür zannederiz.

MEŞ'ALE

Kandil, mum, ocak... yazlığımız, kışlığımız;
Yıllar yılı, toplanıp bütün yaktığımız
Bir meş'ale olsun... geceden bir köşeyi
Fethetmeye yetmez, yine, aydınlığımız.

İBLİS

Dîn, ismini mundarın “necis” koymuştur..
Şer, ismini temkinin “aciz” koymuştur..
Uğraşma, erenler de hidâyet veremez
Bir ruha ki îblîs, haciz koymuştur!

O K

Yollar geçerek kumbaradan, kurşundan,
En sonra, atom doğsa da şundan, bundan,
Ey mutsuz yolcu, her savaş dünyâda
Başlar atılan bir okla Yay Burcu'ndan.

OYUNCAK

Çok geççe de, artık bugün anlar gibiyiz :
Oynarken oyuncağını kıranlar gibiyiz;
Ey sâkı delik deşik kalan mutlu ağaç,
Gövdende senin, ağaçkakanlar gibiyiz!

İKİZLER

Ey yolcu, bakıp “yeterdi bir yavru...” deme!...
Bir yavru için verilmemiş çifte meme..
Dünyaya ikizler getiren hâlim ben;
Geçmiş, oturur sol; gelecek, sağ dizime!

KÖK

Takdir bırakmış gibi yersiz, göksüz,
Bir gövdeyiz ortalarda dalsız, köksüz;
Sen söyle: nasıl, nasıl yaşarlar, Tanrı'm,
Dünden de, yarından da kalanlar öksüz?

F A N î

Hülyamız için, gerçi, biraz darsın sen..
Lâkin bizi imkânlarla bağlarsın sen;
Diller, inanışlar sana “fânî” derler..
Fânî olsan da, ey beden, varsın sen!

GÜVERCİNLER

Birgün ne dua kalır, ne âminlerimiz;
Seyrekleşiyor, git gide, Yasin'lerimiz..
Bilmem ki, bu akşam, ne umarlar bizden
Göklerdeki ma'sûm güvercinlerimiz ?

DÂİRE

Bir kalkanı vardı : armağan, maziden..
“Korkum ne, deyip, haramiden, âsîden?”
Etrafına hanedanının, çepçevre,
Bir dâire çizdi Âyet-ül-Kürsî'den.

ONLAR

Son sofrada âşinâlarım, onlardı;
Bahçem, havuzum, semâlarım, onlardı..
Yollar mı silindi,, neredeler, Allaah'ım?
Na'tim, gazelim, dualarım onlardı!

HAC C-I VEDA'

Ey âbideler,, şahikalar tacı, veda' !
Ayîni, **semâ'i**, devri, mi'râcî; veda' !
Hak bir daha kılmazsa mülâkaatı **nasîb**,
Ey Kâ'be-i Uşşak, bu hac Hacc-ı Veda' !

TAKDİR

Yerden göğ'e yükselen nidalar bilirim;
Kismet dağıtan kutlu semâlar bilirim;
Takdire açılmış mütevekkil kapılar,
Takdiri değiştiren dualar bilirim.

BAHAR

Gönderdi dalından Sarıköy, bülbülümü;
Ey Gül Baba, at sen de uzaktan gülümü!
Leylek Dede'den geldi baharım bu sefer.
Sümbül Sinan, açtırdı bu yıl sümbülümü.